

18. Palolaitos

Yleiskatsaus

Palolaitos täytti v. 1971 lokakuun 1. päivänä 110 vuotta. Merkkipäivää vietettiin lähinnä työn merkeissä. Laitoksen palvelusvuorossa olevalle henkilökunnalle järjestettiin kahvitilaisuus Haagan paloasemalla.

Kertomusvuonna keskityttiin palolaitoksessa jo pitempään vireillä olleiden sekä uusien kehittämissuunnitelmien laatimiseen. Tärkeimmistä aikaansaannoksista tässä suhteessa mainittakoon, että kaupunginvaltuusto hyväksyi kertomusvuonna Kallion ja Erotajan paloasemien saneeraussuunnitelmat, jotka palolaitoksen osalta oli valmisteltu palolautakunnan asettamassa rakennusjaostossa.

Palolautakunnan asettama johtosääntöjaosto sai myös kertomusvuonna valmiiksi ehdotuksensa palolaitoksen organisaation tarkistamiseksi. Palolautakunta hyväksyi yksimielisesti jaoston esitykset palolautakunnan ja palolaitoksen uusiksi johtosäännöiksi. Johtosääntöjaoston mietintö ehdotuksineen lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten.

Kertomusvuonna käynnistettiin myös useita teknisiä ja hallinnollisia tutkimuksia, jotka vielä ovat kesken. Näistä mainittakoon muun muassa laaja ajoikatutkimus, jonka tuloksia tullaan käyttämään sekä suunnittelussa että

toiminnan valvonnassa. Kyseisestä tutkimuksesta saadut väliaikatulokset osoittavat palolaitoksen hälytysajoneuvojen keskimääräisen ajoajan asemalta kohteeseen olevan enintään viisi minuuttia. Tätä tulosta on pidettävä hyvänä.

Palolaitoksen toiminnan ja tavoitteiden selvittämiseksi järjestettiin kertomusvuonna kaupunginvaltuuston jäsenille tiedoitustilaisuus Haagan paloasemalla.

Henkilökunta

Palopäällikön virkaa ryhtyi 1.3. hoitamaan varat. Rainer Alho. Vuoden alusta helmikuun loppuun saakka hoiti palopäällikön virkaa apul.palopääll. Erkki Saksa ja apulaispalopäällikön virkaa paloins. Åke Grönmark.

Apulaispalopäällikön virkaan nimitti palolautakunta 1.6. lukien palolaitoksen paloins. Åke Grönmarkin ja avoimeksi tulleeseen paloinsinöörin virkaan ins. Sakari Lehtisen 16.8. lukien.

Vuoden koeajalla palolaitoksen palotarkastajan virkaan valittu dipl.ins. Mauno Rönkkömäki nimitettiin koeajan loputtua vakinaiseen palotarkastajan virkaan 1.1.1971 lukien.

Paloteknikon viran vakinaistamisen jälkeen siihen nimitettiin virkaa tilapäisenä

hoitanut rak.mest. Simo Vartiainen 1.1.1971 lukien.

Kirjaajan virkaan palolautakunta nimitti sosion. Riitta Kettusen 1.1.1971 lukien ja palokersantin virkoihin palokorpraalit Jouko Hälvän ja Pentti Simpasen samoin 1.1.1971 lukien ja palokorpr. Juhani Rinteen 1.11.1971 lukien.

Palokorpraalin virkaan palopäällikkö nimitti palomiehet Arnulf Fagerbergin ja Åke Melingin 1.1.1971, Kaj Skarpin 1.2., Veijo Jalavan 1.5., Klaus Saavalaisen 3.5., Väinö Purasen, Niilo Hyytiäisen ja Einar Sundvallin 1.6., Olavi Mäenpään ja Toivo Yrjölän 1.8., Esko Mikkosen 1.9., Pertti Nikkasen 1.11. ja Paul Wacklinin 1.12. lukien sekä palomiehen virkaan tp. palomiehet Tauno Aholan 1.2., Kalevi Kannon, Eero Rankasen, Kalevi Jokisen ja Kaj Hagelbergin 1.5., Kurt Dannholmin, Tuomo Kujalan ja Paavo Heinosen 1.6., Hannu Kautiaisen 16.6. ja Pentti Hentusen 1.10. lukien ja tp. palomiehen virkaan 15 miestä sekä otti tilapäisen tp. palomiehen virkaan 12 uutta miestä.

Kun toimistoapulaisen virka oli muutettu kanslistin viraksi, palopäällikkö nimitti siihen toim.apul. Laina Heinon 1.1.1971 lukien.

Palolaitoksen korjaamon esimieheksi nimitti palopäällikkö 15.4. lukien autonasent. Ole Ekbergin ja autonasentajaksi palopäällikkö palkkasi 13.4. lukien autonasent. Heikki Salmisen.

Palopääll. Rainer Alhon ollessa komennettuna osastopäällikköseminaariin palopäällikön virkaa hoiti apul.palopääll. Åke Grönmark ja apulaispalopäällikön virkaa paloins. Sakari Lehtinen.

Palomestarin viransijaisena toimi ruiskumest. Birger Söderlund 23.10.—20.11., ruiskumestarin viransijaisena palokers. Osmo Nurmio ja palokersantin viransijaisena palokorpr. Keijo Jaarni samana aikana.

Palokersantin viransijaisina toimivat palokorpraalit Angelo Groppi, Keijo Jaarni, Raimo Janhunen, Bjarne Jansson, Arvo Leskinen, Putte Willström ja Erkki Kempainen.

Palokorpr. Erik Hoffström toimi koko vuoden aikana lukuun ottamatta vuosiloma-aikaa vaihtuvana varaesimiehenä palokersantin tehtävissä Malmin palovartioasemalla.

Palokersantin tehtävissä Suomenlinnan palovartioasemalla ovat eri pituisina aikoina toimineet palokorpraalit Allert Björk, Keijo Jaarni, Raimo Janhunen, Erkki Kempainen, Olavi Linnonmaa, Eero Mäkinen, Juhani Rinne, Göran Olin, Ole Pelkonen ja Matti Vilkki sekä palomiehet Teuvo Haapiainen ja Usko Pöyry.

Avoimeksi tullut palotarkastajan virka oli päätetty jättää täyttämättä toistaiseksi ja siksi kunnes palolaitoksen uusi johtosääntö olisi tullut vahvistetuksi. Palotarkastajan virkaa hoiti vt:nä apul.palotarkast. Gösta Willing 1.—22.8. ja 1.9.—31.12. Apulaispalotarkastajan viransijaisena toimi palotekn. Uolevi Särkijärvi 9.8.—31.12. välisenä aikana ja paloteknikon viransijaisena palokers. Juhani Rinne 1.9.—31.12.

Palotekn. Kalevi Lindénin ollessa komennettuna Valtion palo-opiston palomestari-luokalle hoiti paloteknikon virkaa viransijaisena 2.2.—31.3. rak.mest. Juho Mietala ja palokers. Veikko Hukka 23.2. lukien vuoden loppuun lukuun ottamatta vuosiloma-aikaa.

Suunnittelutehtäviin 2.8.—31.10. väliseksi ajaksi palopäällikkö palkkasi palokers. Martti Narvanteen työ sopimussuhteeseen ja talousosastoon työ sopimussuhteeseen toimistosih-teeriksi 16.8.—15.11. väliseksi ajaksi palokorpr. Veijo Jalavan.

Palolaitoksessa palveli kesäkuukausina 60 palomiehen vuosilomasijaista sekä muuna vuoden aikana 14 palomiehen sairaus- ja vuosilomasijaista.

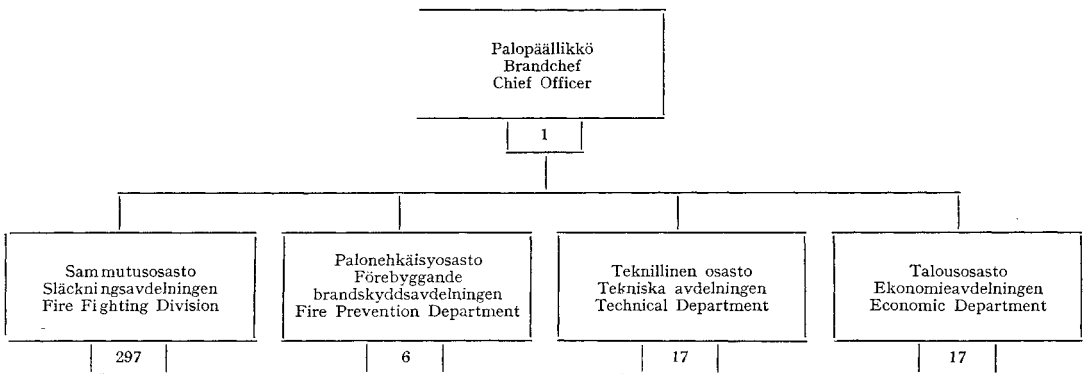
Eläkkeelle siirtyivät vuoden aikana palokers. Tauno Lilja 31.5. ja palokorpraalit Sigurd Virtanen 30.4., Erkki Oksanen 3.5., Bertel Backman 1.6., Kauko Lappalainen 1.6., Pauli Salo 26.7., Kauko Honkanen 1.8., Sulo Kaarnakangas 1.9., Bengt Westerlund 31.12. ja Sulo Tervanen 31.12. sekä korjaamon esimies Lars Lönnfors 10.4. lukien.

Palolaitoksen palveluksesta erosivat kertomusvuonna apul.palopääll. Erkki Saksa 30.4., palotarkast. Mauno Rönkkömäki 31.7., palokorpr. Veijo Jalava 31.12., palomies Raimo Martesuo 30.4., lähetti Iris Kujala 22.8. ja lähetti Pekka Lindström 13.9. Palomiehen virasta vapautettiin KHO:n päätöksellä palomies Pekka Wacklin 18.8.

Kuoleman kautta poistuivat palolaitoksen riveistä palokorpraalit Pentti Ovaska 18.5. ja Väinö Puranen 9.11.

Palolaitoksen henkilökunnan kokonaismäärä oli 338, joka oli yhtä pienempi kuin v. 1970. Näistä oli viranhaltijoita 308 miestä ja 6 naista sekä työsopimussuhteessa olevia 19 miestä ja 4 naista. Lisäksi oli palolaitoksesta kaksi työsuhteista henkilöä määrääkäsella työkyvyttömyyseläkkeellä.

Osastoittain jakautui henkilökunta seuraavasti:

Sammutusosastoon on lisäksi tässä luettu kuuluvaksi neljä työsopimussuhteista sairaankuljettajaa ja taluosastoon palkkiovirkainen kapellimestari. Muutoin ei osaston henkilömäärässä ja -jakaumassa kertomusvuonna tapahtunut muutoksia.

Terveystila. Kertomusvuoden aikana sattui sammutushenkilökunnan keskuudessa sammutustyössä 6 tapaturmaa ja harjoituksissa työpalveluksessa 69 tapaturmaa. Niiden aiheuttamat työpäivämenetykset olivat 815 päivää ja niistä suoritettiin korvauksia 28 446 mk. Teknillisen osaston henkilökunnan keskuudessa sattui 2 tapaturmaa, joista ei aiheutunut työpäivämenetyksiä ja palonehkäisyosaston henkilökunnan keskuudessa 2 tapaturmaa, joista ei aiheutunut työpäivämenetyksiä.

Sairausten tai tapaturmien perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomasijaisille sairauslomaa 425 kertaa; sairauspäiviä oli yhteensä 4 480. Työsopimussuh-

teessa olevien vastaavat luvut olivat 29 ja 369.

Henkilökunnan eri ryhmien sairauspäivien keskimääräinen luku sairaustapausta ja henkilöä kohti oli seuraava:

Henkilökuntaryhmä	Sairastuneiden henkilöiden määrä	Sairauspäivien keskim. luku vuodessa	Sairaus- tapausta kohti	Henkilöä kohti
<i>Viranhaltijat</i>				
Päällystö	3	12.7		3.0
Alipäällystö	16	10.6		8.5
Miehistö	178	13.0		15.5
Talous- ja huolto- henkilökunta ..	15	15.6		11.1
<i>Työsopimussuhteessa olevat</i>				
	13	16.4		15.7

Koulutus. Palopääll. Rainer Alho suoritti kaupunginhallituksen järjestämän III osasto-

päällikköseminaarin, joka jakautui viiteen viikon kestäneeseen jaksoon. Talouspääll. Olli Alho ja kirjaaja Riitta Kettunen suorittivat kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan järjestämän kunnallishallinnollisen kurssin.

Sammutushenkilökuntaa koulutettiin jatkuvasti eri palopiireissä piirien päälliköiden kuukausittain laatimien koulutusohjelmien mukaan. Palomiesten alkeiskurssilla, joka aloitettiin 11.1. ja jatkui v:n 1972 puolelle, opiskeli 14 viranhaltijaa. Palolaitoksen sammutus- ja pelastusveneidien konemieskurssin 17.5.—16.6.1971 suorittivat palokers. Jouko Järvinen, palokorpr. Torolf Granlund ja palomiehet Keijo Juntunen, Hannu Ojanen, Reijo Rajala ja Pauli Tiainen.

Palolaitoksesta osallistuivat palokersantit Veikko Kyntäjä, Paul Lassila, Allan Lönnqvist sekä palokorpraalit Harry Huldin, Raimo Janhunen, Veikko Liikanen, Ole Pelkonen, Eino Räsänen ja Kaj Skarp Pääkaupunkiseudun palolaitosten järjestämälle pelastuskurssille, joka käsitti 80 tuntia.

Kurssin johtajana toimi palokers. Bo Winqvist.

Palolaitoksesta osallistui lisäksi useita viranhaltijoita väestönsuojelutoimiston järjestämille kursseille.

Palotekn. Kalevi Lindén, palokers. Taisto Silvennoinen, palokorpr. Matti Vilkki ja palomies Usko Pöyry komennettiin Valtion palo-opiston palomestariluokalle, kurssi jatkui v:n 1972 puolelle.

Valtion palo-opiston palomestariluokan oppilaat Tuomo Hintikka, Tuomo Hulkkonen, Juho Kuusniemi ja Matti Latosuo toimivat harjoittelijoina 25.10.—17.12. välisenä aikana Valtion palo-opiston koulutusohjelman mukaisesti.

Palolaitokseen perustettiin vuoden aikana kalusto- ja koulutustoimikunta.

Kiinteistöt ja kalusto

Kiinteistöt. Palolaitoksessa ei kertomus-

vuoden aikana suoritettu merkittäviä rakennustöitä. Malmin palovartioaseman piharakennus kunnostettiin sairaankuljettajien oleskelu- ja työtilaksi. Muissa rakennuksissa suoritettiin erilaisia vuosikorjaustöitä. Koska kaupunginvaltuusto 15.9. hyväksyi Kallion keskuspalooaseman sekä Erottajan paloaseman luonnospiirustukset, suoritettiin kyseisillä paloasemilla ainoastaan välttämättömiä korjauksia.

Kalusto. Vuoden aikana hankittiin palolaitokselle kaksi sairaautoa, jotka täyttivät sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa sairaankuljetustoimikunnan mietinnössä esitetyt laatuvaatimukset. Sairasautot olivat merkkiä Plymouth Satellite 4 D Sedan ja varustettu automaattivaihteistolla. Sairasautojen työskentelytilat, ilmastointi, jousitus, äänieristys sekä hoitokalusto oli suunniteltu mahdollisimman hyvää ja tarkoituksenmukaista potilaan kuljetusta varten. Autot oli mm. varustettu sekä kiinteällä että siirrettävällä hapenantolaitteella ja kiinteällä pesu- ja juomavesisäiliöllä.

Kertomusvuoden aikana ei hankittu yhtään varsinaista sammutusautoa. Sen sijaan parannettiin laitoksen sammutus- ja pelastuskalustoa. Suurpaloja varten hankittiin kaksi kappaletta siirrettäviä vesi/vaahdotykkejä Total 371/VT-A, joiden vesiteho oli 2 000 l/min 8 ilmakehän paineella. Raskaita tulensuojapukuja hankittiin Paraisten Kalkkivuori Oy:ltä 20 kpl. Erityisesti pelastustointia varten hankittiin hydraulisia pelastusvälinesarjoja 10 kpl, joista 8 kpl on voimakkuudeltaan 4 000 kp sekä 2 kpl 10 000 kp. Pelastusvälinesarjat ovat merkkiä Nike ja tyyppiä 404 HE sekä 410 HE. Vaarallisten aineiden aiheuttamien onnettomuuksien varalle hankittiin 5 kpl Dräger-merkkisiä kaasuntoteamislaitteita. Samoin hankittiin 4 kpl säteilymittareita RD-8 sekä 5 kpl annosmittareita ja yksi kalibrintilalaitte.

Öljyntorjuntaproomuun, jonka kannella on Rheinwerft-merkkinen öljynpoistolaitte, rakennettiin kyseisen öljynpoistolaitteen nos-

tamista ja laskemista varten kahden tonnin nostolaite. Tämän jälkeen saattaa öljyntorjuntaproomu toimia omatoimisesti öljyvahinkojen torjuntayksikkönä, kun se on tullut hinatuksi vahinkopaikalle.

Palolaitoksen moottoriajoneuvojen ja moottoriruiskujen lukumäärä ja jakaantuminen eri palo- ja palovartioasemille vuoden lopussa selviää seuraavasta taulukosta.

Sijoituspaiikka Placering Location	Moottoriajoneuvoja Motorfordon Motor vehicles													Hyökkäys- ja ruiskuveineitä Attack- och spruthälar Fire boats	Moottoriruiskuja Motorsprutor Motor pumps
	Ruiskuautoja Spruthälar Pump trucks	Pelastusautoja Räddningsbilar Rescue trucks	Vesisäiliäautoja Vattentankbilar Water tank trucks	Vaahautoja Skumsläckningsbilar Foam trucks	Lekuautoja Slangbilar Hose trucks	Konettiasautoja Maskinstegar Ladder trucks	Erikoisluotoautoja Specialservicebilar Special service trucks	Sammaakkomiesautoja Grodmansvagnar Firemansvans	Sairaankuljetusautoja Ambulanser Ambulances	Henkiläautoja Personbilar Cars	Kuorma- ja pakettiautoja Last- och paketbilar Trucks and vans	Traktoreita Traktorer Tractors	Yhteensä Summa Total		
<i>Sammutusosasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	
<i>Släckningsavdelningen</i> <i>Fire fighting division</i>															
Pääpaloasema	2	—	—	—	—	1	—	—	1	3	1	10	2	4	
Haagan paloasema	2	1	1	—	1	2	—	—	1	—	—	9	—	6	
Käpylän paloasema	1	—	1	—	1	—	1 ¹⁾	—	1	—	1	6	—	3	
Malmin palovartioasema	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	
Kallion paloasema	2	1	—	2	—	—	2 ²⁾	—	7	—	—	13	—	3	
Herttoniemen palovartio- asema	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	2	
Suomenlinnan palovar- tioasema	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	
Varalla - I reserv - In reserve	7	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	10	—	86	
<i>Teknillinen osasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	
<i>Tekniska avdelningen</i> <i>Technical Department</i>															
Yhteensä - Summa - Total	17	2	2	2	3	3	2	1	14	6	3	57	2	106	

¹⁾ Vesivahinkosuojeluauto. — Vattenskyddsbil. — Waterprotection car.

²⁾ Nostolava-auto. — Hydraulisk lyftflakbil. — Truck with hydraulic platform.

Palolaitoksella oli siis 31 varsinaista sammutus- ja pelastusautoa. Näistä 12 autossa oli yhdistetty korkea-matalapainepumppu. Pumpulla varustetuista autoista oli yhdessä 3 500, kuudessa 2 800, yhdessä 2 500 ja yhdessä 1 000 l/min -tehoinen pumppu sekä seitsemässä yhdistetyt 1 500 l/min (8 ik) matalapaine- ja 250 l/min (46 ik) korkeapainepumppu sekä neljässä vastaavasti 2 200 l/min (8 ik) ja 200 l/min (60 ik) ja yhdessä 2 800 l/min (8 ik) ja 300 l/min (50 ik) sekä yhdessä 1 400 l/min (8 ik). Mainituissa autoissa oli lisäksi vaahtosammutuslaitteet, joiden teho kahdeksassatoista autossa oli 1 000 l/min,

yhdessä 16 000 l/min ja yhdessä 32 000 l/min.

Moottoriruiskuista oli kaasuturbiinipumppu teholtaan 2 200 l/min, viisitoista ruiskua teholtaan 2 000, kaksi 1 500, neljä 1 400, kolme 1 000, kuusikymmentäkolme 800, kaksi 600, neljä 500 ja kuusi 230 l/min.

Ruiskuveeneen HRV:n pumppujen teho oli yhteensä 8 000 l/min. Venessä oli lisäksi korkeapainepumppu ja vaahtosammutuslaitteet. Hyökkäysveneessä oli yksi kannettava moottoriruisku, teholtaan 2 000 l/min sekä yksi pienoisruisku teholtaan 500 l/min.

Palolaitoksen kaikkien pumppujen yhteis-

nen teho oli 159 930 l/min.

Käyttökeltvotonta letkua poistettiin 2 355 m. Letkuvarasto oli vuoden lopulla yhteensä 91 304 m paloletkua, josta 52 470 m 3":n liittimillä varustettua pääjohtoa sekä 38 640 m 2":n liittimillä varustettua työjohtoa.

Palopostit ja vedenottoaikat. Kertomusvuoden aikana valmistui 90 uutta vesijohdon palopostia, joten niiden lukumäärä vuoden lopussa oli 5 994. Esikaupunkialueella oli palokaivoja ja -altaita.

Paloilmoituslaitteet ja viestivälitneet. Yksityisten automaattisia palohälytys- ja sprinklerlaitteita kytkettiin palolaitoksen vastaanottokeskuksiin vuoden aikana 43 ja vuoden lopussa oli niitä kytketty pääpaloaseman keskukseen 116, Kallion paloaseman keskukseen 304 ja Haagan paloaseman keskukseen 83. Automaattisia palohälytys- ja sprinklerlaitteita oli täten kytketty palolaitoksen vastaanottokeskuksiin yhteensä 503 kpl.

Puhelinyhdistyksen hätäpuhelinkeksukseen on pääpaloasemalta ja Kallion paloasemalta suorat puhelinjohdot. Hätäpuhelinkeksukseen oli kytketty 700 hätäpuhelinta, minkä lisäksi hätäpuhelinkeksus voitiin hälyttää jokaisesta puhelimesta numerolla 000. Yleisistä puhelin kioskeista voitiin kyseiseen hälytysnumeroon soittaa rahatta. Palolaitoksen hälytysnumero 005 oli yhdistetty Puhelinyhdistyksen keskukseen viidellä linjalla. Hälytystoimintaa varten oli palo- ja palovartioasemat, poliisilaitos ja Espoon palolaitos yhdistetty toisiinsa suorilla puhelinjohdoilla. Lisäksi Töölön sairaalaan asennettiin kertomusvuoden aikana palolaitoksen puhelinvaihteen kaksi alanumeroa. Kallion paloasemalla sijaitsevan sairaankuljetuskeskuksen hälytysnumero oli 0066.

Suuronnettomuuksien varalle perustettiin pääpaloaseman kokoushuoneeseen johtokeskus, joka on varustettu puhelin-, pikapuhelin- sekä radiolaittein.

Radioliikennettä varten oli pääpaloaseman hälytyskeskuksessa sammutus- ja pelastustoiminnan sekä Kallion paloaseman hälytys-

keskuksessa sairaankuljetustoiminnan radiokeskus. Näiden tukiasemat sijaitsevat Ilmalan vesitornissa sekä pääpaloasemalla ja Kallion paloasemalla. Liikkuvia radioasemia oli palolaitoksen käytössä vuoden lopussa 99 kpl.

Kertomusvuoden aikana tilattiin ensiapupalvelujen radioliikennettä varten yksi kappale tukiasemia merkkiä ITT Standard Electric A/b ohjauspöytineen ja antennineen. Lisäksi tilattiin sairaautoja varten 15 kpl liikkuvia ajoneuvoasemia sairaalatoimen radiopuhelinverkostoa varten. Tilaus suoritettiin Salora Oy:ltä.

S a m m u t u s -, a v u n a n t o - j a s a i r a a n k u l j e t u s t o i m i n t a

Sammutustoiminta. Palolaitos hälytettiin kertomusvuonna eri syistä kaikkiaan 2 221 kertaa. Hälytysten syyt ja määrä olivat seuraavat:

Hälytysten syyt	Lukumäärä
Tulipalo	1 080
Nokipalo	17
Savu tai kaasu	30
Erehdys	67
Automaattisten hälytyslaitt. vast.otto- keskukseen tulleet vika hälytykset:	
vika hälytyslaitteissa	76
linjaviasta aiheutunut	47
vahingon aiheuttama	86
Ilkivalta	74
Happikojeavustus	1
Sammakkomiesavustus	49
Muut avustukset	694
	Yhteensä 2 221

Tulipaloista johtuneet hälytykset suoritettiin 715 tapauksessa puhelimitse ja 370 tapauksessa Puhelinyhdistyksen hätäkeskuksen kautta joko hätäpuhelimesta tai muista puhelimista numerolla 000. Tulipalohälytys suoritettiin automaattisella hälytyslaitteella 14 tapauksessa ja suullisesti 9 kertaa.

Tulipalot. Kertomusvuonna sattuneesta 1 080 tulipalosta oli pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muilla käsiammuttimilla tai paloauton säiliösuihkulla kaikkiaan 984 eli 91.1 %, keskikokoisia tulipaloja 10 eli 0.9 %. Suuria tulipaloja ei toimintavuonna ollut. Palonalkuja, jotka oli sammutettu ennen palokunnan paikalle tuloa, oli 86 eli 8 %. Tulipalot jakaantuivat eri kuukausille seuraavasti:

Kuukausi	Tulipaloja	Kuukausi	Tulipaloja
Tammikuu ...	55	Heinäkuu ...	141
Helmikuu.....	47	Elokuu	77
Maaliskuu	48	Syyskuu ...	76
Huhtikuu	101	Lokakuu ...	69
Toukokuu	192	Marraskuu ..	63
Kesäkuu	144	Joulukuu ...	67
		Yhteensä 1 080	

Tulipaloista sattui 615 klo 6—18 ja 465 klo 18—6 välisenä aikana.

Kertomusvuonna sattuneiden tulipalojen jakaantuminen syttymispaikan ja syttymissyyn mukaan selviää liitteenä olevasta taulukosta.

Avunanto- ja pelastustyöt. Avunanto- ja pelastustöitä suoritettiin kertomusvuonna 725 tapauksessa. Tuuletusta suoritettiin savu- ja kaasuvaaran takia 30 kertaa. Tämän lisäksi suoritettiin vedenpumppausta ja annettiin tikapuu- tai muuta avustusta sekä lainattiin kalustoa 694 kertaa.

Palolaitoksen sammakkomiehet hälytettiin sukellustehtäviä varten 49 kertaa, joista kuitenkin 15 tapauksessa ei tarvittu sukellustoimintaa. Toiminta koski hukkuvan pelastamista tai hukkuneen etsimistä.

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja hälytettiin kertomusvuoden aikana 17 054 kertaa. Sairaankuljetuksia suoritettiin 14 810 kertaa ja tapauksia, jolloin potilasta ei tarvinnutkaan viedä tai potilas oli jo viety muiden toimesta, oli 2 244.

Sairaankuljetushälytykset jakaantuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaankuljetuksia	Kuukausi	Sairaankuljetuksia
Tammikuu ...	1 259	Heinäkuu ...	1 244
Helmikuu	1 108	Elokuu	1 253
Maaliskuu	1 247	Syyskuu	1 399
Huhtikuu	1 046	Lokakuu	1 241
Toukokuu	1 157	Marraskuu ..	1 329
Kesäkuu	1 128	Joulukuu	1 399
		Yhteensä 14 810	

Kuljetusmatkojen pituus oli 213 528 km eli keskimäärin 14 km suoritettua kuljetusta kohti.

Palovahingot. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 96 698 000 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 378 312 000 mk eli yhteensä 475 010 000 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 767 992 mk:aan ja kiinteistön osalta 1 098 694 mk:aan eli yhteensä 1 866 686 mk:aan, joka oli 0.4 % uhatun omaisuuden arvosta. (Luvut ovat v:lta 1970.)

Palovahinkojen korvausprosentit v. 1961—1970 ovat olleet seuraavat:

1961	0.6	1966	0.5
1962	0.4	1967	0.4
1963	0.6	1968	0.4
1964	1.0	1969	0.5
1965	0.5	1970	0.4

Kertomusvuonna sattuneissa tulipaloissa kuoli 3 ihmistä sekä tuhoutui 7 rakennusta kokonaan ja 13 osittain.

Palonehkäisytoiminta

Rakennuspiirustusten tarkastus. Palotarkastaja tai apulaispalotarkastaja osallistui viikottain rakennustarkastustoimikunnan kokouksiin. Erikoistapauksissa toimitettiin palolaitoksen puolesta piirustusten seikkaperäi-

nen ennakkotarkastus. Rakennuskatselmuksissa ei palolaitoksen edustaja ollut mukana. Uudisrakennustyömailla suoritettiin pyynnöstä tarkastuksia.

Lausuntoja annettiin palonehkäisyyden liittyvistä asioista kaupunginhallitukselle 9, maistraatille 115, rakennusvirastolle 28, rakennustarkastusvirastolle 22, kaasulaitokselle 19, Uudenmaan lääninhallitukselle 9, kauppa- ja teollisuusministeriölle 6, terveydenhoitovirastolle 4, sähkölaitokselle 3, poliisilaitokselle 2, urheilu- ja ulkoiluvirastolle 2. sekä muille yhteensä 38.

Palotarkastukset ja valistustoiminta. Yleinen palotarkastus toimitettiin asuin- ja kiinteistöissä II, IV, V, VIII ja IX nuohouspiirien alueella 11.1.—4.6. välisenä aikana ja erikoiskohteiden tarkastus, joka koski yksinomaan teollisuus- ja virastotaloja, kouluja, sairaaloita sekä muita kuin asuin- ja kiinteistöjä koko kaupungin alueella syksyllä 20.9.—8.12. välisenä aikana. Tarkastuksissa todettujen puutteellisuuksien johdosta annettiin 2 049 korjausmääräystä. Tämän lisäksi suoritettiin 1 752 pyydettyä tarkastusta sekä annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Kertomusvuoden aikana jatkettiin palonehkäisyosastossa edelleen kiinteistökorjauksen tekoa. Kortistosta ilmenee kiinteistönomistaja, osoite, rakennusaine, kerrosluku, rakennuksen luokka ja käyttötapa, vaaralliset palokohteet kuten palavan nesteen varastot, niissä olevat sammutuslaitteet, henkilöturvallisuuden kannalta tärkeät kohteet yms.

Vuoden aikana pidettiin sairaaloissa ja teollisuus- ym. laitoksissa sekä opintopäivillä, kursseilla ja Valtion palo-opistossa oppitunteja ja valistustilaisuuksia palo- ja henkilöturvallisuudesta sekä lisäksi paloturvallisuutta koskevia luentoja erilaisilla väestönsuojelukursseilla.

Nuohous. Nuohouspiirien lukumäärä oli 10. Kussakin piirissä toimi piirinuohoojamestari ja hänen sijaisenaan ja apunaan etumies. Piireissä oli nuohoojamestareiden ja etumiesten lisäksi yhteensä 28 nuohoojaa ja 5 oppi-

lasta. Nuohous suoritettiin palojärjestyksen mukaisesti jokaisessa piirissä. Erikoiskohteissa suoritettiin lisäksi pyynnöstä nuohousta erikoissopimuksen mukaan.

Piirinuohoojamestarit osallistuivat nuohouspiireissään yleiseen palotarkastukseen yhteensä 411 päivää eli keskimäärin 41 päivää piiriä kohden. Pyydettyjä tarkastuksia oli yhteensä 2 001 eli keskimäärin 200 tarkastusta piiriä kohden. Näistä tarkastuksista kirjoitettiin usein myöskin tulisijoja ja savuhormeja koskevia lausuntoja. Lisäksi piirinuohoojamestarit suorittivat kukin vuorollaan nokipalopäivystystä, joista kertyi 36.5 vrk piirinuohoojamestaria kohden.

Kertomusvuoden aikana sattui yhteensä 17 nokipaloa. Viimeisenä kymmenvuotiskautena niiden lukumäärä on ollut seuraava:

1962	22	1967	19
1963	36	1968	14
1964	27	1969	20
1965	31	1970	16
1966	29	1971	17

Piirinuohoojamestarien nuohousluettelot tarkastettiin palotarkastajan toimesta 12 kertaa.

Talous ja yleinen hallinto

Menot ja tulot. Palolaitoksen menot olivat kertomusvuonna yhteensä 10.90 mmk, josta palkkamenojen osuus oli 7.02 mmk ja kaluston vuotuishankinnan osuus 0.17 mmk.

Määrärahoja siirrettiin käytettäväksi seuraavana vuonna 450 274 mk. Menojen nousu edelliseen vuoteen verrattuna oli 0.67 mmk, mikä lähinnä johtui lisääntyneistä palkka- ja sosiaalikulunnuksista.

Avustuksena jaettiin Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 6 000 mk, kaupungin alueella toimiville muille vapaaehtoisille palokunnille ja Suomen Meripelastusseuralle yhteensä 90 227 mk, vapaaehtoisten palokuntien kilpailutoiminnan tukemiseen 1 000 mk

ja palolaitoksen henkilökunnan kesäkodin vuokria varten 600 mk eli avustuksia yhteensä 97 827 mk.

Tuloissa tapahtui toimintavuonna 5,53 %:n vähentymistä edelliseen vuoteen verrattuna. Kun tulojen yhteismäärä v. 1970 osoitti 646 185 mk oli vastaava luku v. 1971 610 475 mk.

Varsinaisista sairaankuljetuksista kertyi tuloja 420 238 mk, luontoisetukorvauksista 37 542 mk, vuokrista 61 265 mk ja kaluston lainauksista sekä avunantotehtävistä 91 429 mk.

Rahastot. Helsingin kaupungin palokunnan rahaston menot olivat kertomusvuonna 17 809 mk. Tuloja kertyi sairaankuljetusmaksuista 12 997 mk ja korkotuloja 13 859 mk eli tuloja yhteensä 26 856 mk. Käyttövaroista siirrettiin 50 % pääomaan eli 14 386 mk, jolloin se vuoden lopussa nousi 137 246 mk:aan. Käyttämättömiä varoja eli säästö v:lle 1972 oli vuoden lopussa 14 394 mk.

Gösta Waseniuksen rahaston pääoma oli vuoden alussa 13 040 mk ja käyttövaroja 1 059 mk. Korkotuloja kertyi vuoden aikana 1 603 mk ja aikaisempien vuosien tapaan lahjoitti Ranskan suurlähettiläs 100 mk eli tuloja oli näin ollen yhteensä 1 703 mk. Pääoma kasvoi 210 mk suuruisen indeksihyvityksen johdosta 13 250 mk:aan. Käyttövaroja siirrettiin pääomaan 50 % eli 956 mk, jolloin se nousi vuoden lopussa 13 996 mk:aan ja v:lle 1972 jäi käyttövaroja 2 016 mk. Vuoden aikana ei rahastolla ollut menoja.

Vakuutusyhtiöiden palolaitoksen 100-vuotispäivänä tekemästä 10 000 mk:n suuruisesta lahjoituksesta perustetusta stipendiraahastosta oli v:n 1971 alussa jäljellä 1 242 mk. Rahaston menot olivat 1 200 mk ja korkotulot 4.76 mk, joten rahaston varat vuoden lopussa olivat 47 mk.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvina varapalokuntina toimi 16 vapaaehtoista palokuntaa ja Suomen Meripelastusseura, joiden yhteinen toimiva miesvahvuus oli 554 miestä ja kalustovahvuus seuraava: paloautoja kiintopumppuineen 18, moottoriruiskuja 20, vesisäiliöitä 18, joiden yhteinen tilavuus oli 34 500 l, 3":n letkua 3 970 m, 2":n letkua 700 m ja 1½":n letkua 4 970 m.

Näiden lisäksi toimi kaupunkialueella yksi tehdaspalokunta ja yksi laitospalokunta.

Varapalokuntien palotoiminta oli kertomusvuoden aikana seuraava:

Varapalokunta	Hälytysten luku kaupunkialueella
Helsingin VPK	7
Degerön »	4
Haagan »	3
Karjalaisten »	—
Lauttasaaren »	3
Malmin »	5
Marjaniemen »	3
Oulunkylän »	5
Pakinkylän »	5
Pitäjänmäen »	2
Puistolan »	24
Pukinmäen »	5
Tammisaloon »	3
Tapanilan »	8
Vanhan Käpylän »	2
Vartiokylän »	7
Suomen Meripelastusseuran »	—
	Yhteensä 86

Hälytyksiä kaupunkialueen ulkopuolella ei kertomusvuonna sattunut.

Liite

Tulipalojen syytymispaikat ja -syyt v. 1971

Platser och orsaker

Syytymispaikka Brandplats Location of fires	Syytymissy . Brandorsak . Causes of fires								
	Viallinen tulisija tai savujohto Felaktig eldstad eller röckkanal Defective fireplace or chimney	Tuliskan tai savuhormin liika- kuumeneminen Överhettad eldstad eller röckkanal Fireplace or chimney overheated	Savupiipusta tulitut kipinä Gnista från skorsten A spark from chimney	Tulisijaista lentänyt kipinä ym. Gnista från eldstad A spark from fireplace	Kuuma tuhkan tai esine Het aska eller uppvarmt föremål Hot ashes or object	Salama Blixt Lightning	Sähkölaitteiden huolimaton kasittely Vårslös hantering av elapparatur Careless handling of electric appliances	Muut sähköstä aiheutuvat syyt Övriga av elektricitet försakade bränder Other causes due to electricity	Palavien nesteiden huolimaton kasittely Vårslös hantering av brännbara vätskor Carelessness with inflammable liquids
Asuinhuone - Bostadsrum - Living accom- modation	6	6	—	—	1	—	5	23	5
Asuinrakennus - Bostadshus - Residential building	—	2	—	—	1	1	—	7	1
Auto ym. moottoriajoneuvo - Bil e.a. mo- torfordon - Car or other motor vehicle ...	—	—	—	—	—	—	1	48	3
Autotalli - Garage - Garage	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Eteinen - Tambur - Hall	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Halkopino - Vedtrave - Wood pile	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hiilivarasto - Kollager - Coal yard	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hissi - moottori - Hiss - Lift or its engine	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Hotelli, sairaala ym. yleinen huoneisto - Hotell, sjukhus mm. allmän lokal - Hot- el, hospital etc. public premises	4	2	—	—	—	—	1	1	—
Kaatopaikka - Avstjälpningsplats - Dump	—	—	—	—	3	—	—	—	—
Katto - Tak - Roof	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Kellari - Källare - Basement	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keittiö, keittokomero - Kök, kokvrå - Kitchen, kitchenette	—	5	—	—	1	—	2	—	—
Kioski, putka - Kiosk, cell - Kiosk, jail ...	—	—	—	—	—	—	1	1	—
Laiva, moottorivene - Fartyg, motorbåt - Ship, motorboat	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Liikehuone - Affärsrum - Business premises	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Metsä - Skog - Woods	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muuntaja - Transformator - Transformer	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neonvalomainos - Neonljusreklam - Neon lights	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nurmikko, maasto - Gräsmatta, mark- brand - Lawn, terrain	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pannuhuone - Pannrum - Boiler room	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Parakki - Barack - Barracks	—	3	—	—	—	—	1	1	3
Pesutupa - Tvätstuga - Laundry room ...	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Raitiovaunu - Spårvagn - Tram	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rakennustyömaa - Byggnadsarbete - Con- struction site	—	9	—	—	2	—	5	16	5
Rautatievaunu - Järnvägsvagn - Railway carriage or waggon	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roskakuiilu - Förvaringsrum för sopor - Garbage chute	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Roskalaatikko - Soplår - Dust bin	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Sauna - Bastu - Sauna bath	1	5	—	—	2	1	—	—	1
Silta - Bro - Bridge	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sähköpylväs - Elstolpe - Pylon	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tehdaslaitos - Fabrik - Factory	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Tervapata - Tjärgryta - Tarpot	—	5	—	—	1	—	—	—	—
Työhuone - Arbetsrum - Workshop	—	4	—	1	—	—	1	—	3
Ullakko - Vind - Attic	—	3	—	—	1	1	1	—	—
Vaja tai ulkorakennus - Skjul eller uthus- byggnad - Outbuilding	—	1	—	—	1	—	—	4	—
Varasto - Lager - Store	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Yhteensä - Summa - Total	11	46	—	1	15	3	18	108	27

